

Informasjon om tilskudd innen psykisk helse- og rusmiddelfeltet

Seniorrådgiver Ingunn Flakne Solberg
Helse og omsorgsavdelingen

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

02.02.2026

Endrede tilskudd

- Oppfølging av voksne med behov for langvarig oppfølging og sammensatte tjenester
og
- Oppfølging av barn og unge med psykiske helseutfordringer og rusmiddelrelaterte problemer

ACT/FACT og FACT –ung var 1.prioritet på disse to tilskuddene.

Ny tilskuddsordning: Etablering av ACT-, FACT- og FACT ung-team

Delegert Statsforvalterembetene

Totalt 179,8 mill.

1. april søknadsfrist

Mål og målgruppe for ordningen

Målet er å styrke det helhetlige, samtidige og tverrfaglige tjenestetilbudet til barn, unge og voksne med psykiske helseutfordringer og rusmiddelbruk gjennom å etablere ACT, FACT og FACT-ung team.

FACT ung: Barn og unge i alderen 12-25 år med psykiske helseplager og/eller rusmiddelrelaterte problemer, og med langvarige og sammensatte behov som har behov for utredning, behandling og oppfølging **som ikke nås** av det ordinære helsetilbudet.

ACT og FACT: Voksne med alvorlig psykisk helse- og/eller rusmiddelproblematikk og med langvarige og sammensatte behov for behandling, utredning, rehabilitering, oppfølging og støtte, som ikke nås av det ordinære tjenestetilbudet.

Hvem kan søke?

- Interkommunale selskaper.
- Kommuner.
- En kommune kan søke på vegne av flere kommuner og helseforetak og står da økonomisk og administrativt ansvarlig for tiltaket. Søknaden skal da utarbeides i fellesskap mellom kommune(ne) og helseforetaket.
- Det står fritt opp til søker å beslutte forankring av tiltaket i enten kommune eller helseforetak.

Krav til søknad

- Søkerens mål med tilskuddet.
- Beskrivelse av tiltak det søkes om tilskudd til.
- Budsjett (oppstillingen skal kunne sammenliknes med regnskapet dersom regnskap kreves)
- Delfinansiering eller tilskudd fra andre instanser.
- Egenfinansiering.
- Søkerens vurdering av risiko ved tiltaket.
- Søknaden undertegnes av kommunedirektør eller den som har signeringsfullmakt.

Tillegg og presiseringer

- Bruker- og erfaringskompetanse skal integreres i forprosjekt, organisering, oppstart og drift av ACT, FACT og FACT ung.
- For alle ACT-, FACT- og FACT ung- team anbefales det å gjennomføre et forprosjekt. En forutsetning for forprosjekt at de har etablert eller har ambisjon om å etablere et samarbeid mellom kommune(r) og spesialisthelsetjeneste og at de deltar i forprosjektoppfølgning som gis nasjonalt. Ved en eventuell videreutvikling av et ambulant team, slik at det blir ett ACT-, FACT- og FACT ung- team, må det gjennomføres et forprosjekt.
- Modellene skal implementeres slik de er beskrevet av NAPHA og følger den nasjonale modellen i regi av kompetansesentrene.
- Kompetansesentrene i samarbeid med statsforvalterembetene vil legge til rette for opplæring og annen implementeringsstøtte.
- Kostnader knyttet til opplæring og implementeringsstøtte forutsettes dekket av tilskuddsmidlene med opptil kr 20 000 pr. stilling. SF kan ved behov innvilge midler til reise for opplæringsformål.

Vurderingskriterier

- Tilskudd i inntil fire år til nye tiltak/prosjekter, med gradvis nedtrapping og økt grad av egenfinansiering som beskrevet under.
- Ut fra en skjønnsmessig vurdering kan det i tillegg innvilges tilskudd til et forprosjekt (år null). En eventuell utvidelse av forprosjektperioden og beløp som innvilges avgjøres av statsforvalter, men kan ikke overstige kr 1 mill. per år. I forprosjekt kan søker arbeide eksempelvis med samarbeidsavtale, finansieringsavtale, lokaler, egne ressurser inn i tiltaket/teamet, iverksettelse mm.
- Kommunen og helseforetaket må sørge for en gradvis innarbeiding av stillinger i økonomiplaner slik at kapasitet i tjenestene blir av varig karakter etter at tilskudd opphører. Kommunen og helseforetaket skal i søknaden beskrive hvordan dette skal ivaretas.

Tilskuddets størrelse:

ACT- og FACT- team

- År 1: Kr 500 000 pr stilling
- År 2: Kr 500 000 pr stilling
- År 3: Kr 300 000 pr stilling
- År 4: Kr 300 000 pr stilling

Det innvilges tilskudd til inntil 10 x 100 % stillinger per ACT- eller FACT-team, maksimalt kr. 5 mill. per team.

FACT ung- team

- År 1: Kr 600 000 pr stilling
- År 2: Kr 600 000 pr stilling
- År 3: Kr 400 000 pr stilling
- År 4: Kr 300 000 pr stilling

Det innvilges tilskudd til inntil 10 x 100 % stillinger for FACT ung, maksimalt kr. 6 mill. per team.

Saksbehandling

- Utlyses på www.helsedirektoratet.no/tilskudd og statsforvalterens hjemmesider.
- Søknadsfrist: 1. april
- Innstilling fremmes av: Statsforvalter
- Innstilling godkjennes av: Helsedirektoratet
- Avgjørelser/vedtak fattes av: Statsforvalter
- Hvordan skal søker opplyses om utfallet av søknadsbehandlingen: Vedtaksbrev
- Rapporteringsfrist: 1. april året etter tildelt tilskudd. Rapporteres pr. kalenderår.
- Prosess for søknadsbehandling ut over dette: Søknad (og rapportering) sendes til statsforvalter, som forvalter tilskuddsordningen på vegne av Helsedirektoratet.

Utvikling, etablering og tilpassing av kunnskapsbaserte lavterskeltilbud innen psykisk helse- og rusmiddelfeltet

Delegert Statsforvalterembetene.

Totalt 250 mill.

Styrke det kommunale tjenestetilbudet til målgruppa ved å legge til rette for tidlig hjelp med lav terskel.

Omlegging av eksisterende psykisk helse- og rustjenester til mer lavterskelbaserte tilbud – i tråd med [nasjonal rettleiar psykisk helsearbeid barn og unge](#) eller [nasjonal rettleiar for lokalt psykisk helse- og rusarbeid for vaksne](#).

Mål for ordningen

- Utvikle/etablere/tilpasse helhetlige tjenester og forpliktende samarbeid mellom kommunale tjenester gjennom interkommunalt samarbeid.
- mellom kommune og spesialisthelsetjenester.
- med frivillige organisasjoner.
- At flere kommuner etablerer og iverksetter kunnskapsbaserte metoder, modeller og tiltak for målgruppen.
- Økt systematisk brukermedvirkning i etablering, drift og utvikling av kunnskapsbaserte lavterskeltilbud.
- At tjenesteutviklingen skjer på målgruppens premisser og arenaer, med vekt på tidlig innsats, egne ressurser og livsmestring.
- Økt deltagelse i aktiviteter som bedrer livskvalitet, mestring og som bidrar til en aktiv og meningsfull tilværelse..
- Økt bruk av kvalitetssikrede digitale kartlegging- og behandlingsverktøy.

Målgruppe

Barn, unge, voksne og familier med psykiske helseplager eller rusmiddelrelaterte problem som har behov for forebygging, utredning, behandling og oppfølging.

Presiseringer:

Tiltaket skal:

- ha høy grad av brukerinvolvering og aksept for målgruppens ønsker og behov.
- være gratis og tilgjengelig.
- gi hjelp uten henvisning og saksbehandlingstid eller lang ventetid.
- ha åpningstid tilpasset målgruppen og formål, tilby digitale kartleggings- og behandlingsverktøy og være "los" videre i systemet for målgruppen, pårørende, familier, nettverk og lokalmiljø.
- ha personell med tverrfaglig kompetanse til å oppfylle tjenestens formål.
- tilby tidlig hjelp og adekvate tiltak.
- bruke systematisk tilbakemelding fra brukerne aktivt i hjelpen gjennom bruk av tilbakemeldingsverktøy.

Tilskuddets størrelse

Med forbehold om årlige bevilgninger i statsbudsjettet gis det tilskudd i fire år til tiltak med gradvis nedtrapping som vist under.

Det kan innvilges tilskudd til forprosjekt (år null). En eventuell utvidelse av forprosjektperioden og beløp som innvilges for forprosjektet avgjøres av statsforvalter, men kan ikke overstige 1 mill.

Som et ledd i tiltakets implementering i ordinær drift reduseres tilskuddet etter følgende modell:

År 1: Kr 2 000 000

År 2: Kr 1 500 000

År 3: Kr 1 000 000

År 4: Kr 800 000

Hvem kan søke?

- Interkommunale selskaper.
- Kommuner.
- Tillegg, vilkår og presiseringer:
- Kommunen kan velge å utvikle tiltak i egen kommune, eller gjennom interkommunalt samarbeid.

Det er en forutsetning for å kunne motta tilskudd at økt andel av egenfinansiering er beskrevet i søknaden. Det forventes at egenfinansiering trappes opp samtidig som tilskuddsmidlene reduseres. Egenfinansieringen må være forankret i kommunens ledelse.

Saksbehandling

- Utlyses på www.helsedirektoratet.no/tilskudd og statsforvalterens hjemmesider.
- Søknadsfrist: 1. april
- Innstilling fremmes av: Statsforvalter
- Innstilling godkjennes av: Helsedirektoratet
- Avgjørelser/vedtak fattes av: Statsforvalter
- Hvordan skal søker opplyses om utfallet av søknadsbehandlingen: Vedtaksbrev
- Rapporteringsfrist: 1. april året etter tildelt tilskudd. Rapporteres pr. kalenderår
- Prosess for søknadsbehandling ut over dette: Søknad (og rapportering) sendes til statsforvalter, som forvalter tilskuddsordningen på vegne av Helsedirektoratet